

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ ПРИ ТРАВМАХ У СПОРТМЕНІВ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ВК.ФТ 14

мова навчання: українська

Розробник(и):

Ніканоров Олексій Костянтинович, доктор наук з фізичного виховання та спорту, доцент, професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії Національного університету фізичного виховання і спорту України

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до застосування у професійній діяльності основних засобів та методів фізичної терапії та/або ерготерапії при травмах опорно-рухового апарату у спортсменів. Дисципліна спрямована на формування у студентів можливостей адекватно трактувати інформацію про наявні у спортсмена порушення з боку ОРА відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування.

Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні теми: «Місце Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) в системі реабілітаційних технологій»; «Травми та захворювання верхніх кінцівок, травми та захворювання нижніх кінцівок»; «Пошкодження нижньої кінцівки, кісток тазу та хребта». Застосування медичних, педагогічних та інш. аспектів фізичної терапії та ерготерапії на різних етапах відновлення при травмах та захворюваннях ОРА у спортсменів.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at the formation of defined general educational and professional competences, in particular the ability to use in the professional activity of the basic means and methods of physical therapy and / or ergotherapy in musculoskeletal injuries in athletes. The discipline is aimed at developing opportunities for students to adequately interpret information about an athlete's impairment by the ORA in accordance with the International Classification of Functioning, Limitation on Life and Health (ICF) and the International Classification of Functioning.

Discipline - 3 ECTS credits. Main topics: "The place of the International Classification of Functioning (ICF) in the system of rehabilitation technologies"; "Injuries and diseases of the upper extremities, injuries and diseases of the lower extremities"; "Damage to the lower extremity, pelvic bones and spine." Application of medical, pedagogical, etc. aspects of physical therapy and ergotherapy at different stages of recovery in trauma and ORA diseases in athletes.

The final assessment is based on the results of the current control and test.

Мета навчальної дисципліни - формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема: теоретичних знань щодо механізмів формування функціональних порушень опорно-рухового апарату та рухових обмежень при травмах опорно-рухового апарату у спортсменів; трактування та аналіз взаємозв'язків отриманих даних з метою визначення системи ураження та постановки реабілітаційного діагнозу.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна		0	42	0	48	90

Статус навчальної дисципліни: за вибором.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами: на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Загальна фізіологія людини та патологічна», «Фізіологія рухової активності», «Латинська мова і медична термінологія», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія»; «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату».

Програма навчальної дисципліни

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин										
	дenna форма					Заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.	6		4	-	-	2					
Тема 2. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів.	4		2	-	-	2					
Тема 3. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів.	4		2	-	-	2					
Тема 4. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів.	4		2	-	-	2					
Тема 5. Фізична терапія при пошкодженні	4		2	-	-	2					

ротаторної манжети плечового суглоба.												
Тема 6. Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів.	4		2	-	-	2						
Тема 7. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковостопного суглоба та кісток стопи у спортсменів.	4		2	-	-	2						
Тема 8. Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів.	4		2	-	-	2						
Тема 9. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів.	4		2	-	-	2						
Тема 10. Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів.	4		2	-	-	2						
Тема 11. Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів.	4		2	-	-	2						

Тема 12. Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів.	4		2	-	-	2							
Тема 13. Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів.	4		2	-	-	2							
Тема 14. Фізична терапія при переломах хребта у спортсменів.	6		2	-	-	4							
Тема 15. Сучасні методи відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності у спортсменів різних видів спорту	6		2	-	-	4							
Тема 16. Сучасні методи відновлення фізичних якостей у спортсменів різних видів спорту.	6		2			4							
Тема 17. Сучасні методи відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів різних видів спорту.	6		2	-	-	4							

Тема 18. Застосування сучасних фітнес-технологій у фізичній реабілітації спортсменів різних видів спорту для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.	6	2	-	-	4							
Тема 19. Застосування кінезіотейпування у спортсменів.	6	4	-	-	2							
Усього годин	90	42	-	-	48							

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту. Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації та побудови програм відновлення при пошкодженнях опорно-рухового апарату у спортсменів.

Тема 2. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів. Специфіка травм в залежності від спортивної спеціалізації, механізми їх виникнення та особливості побудови програм відновлення рухової функції та фізичної працездатності.

Тема 3. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів.

Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної реабілітації.

Тема 4. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів.

Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної реабілітації.

Тема 5. Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба.

Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після артроскопічних методів лікування.

Тема 6. Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів.

Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після застосування сучасних методів остеосинтезу.

Тема 7. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковостопного суглоба та кісток стопи у спортсменів.

Фізична терапія при пошкодженнях гомілковостопного суглоба та кісток стопи у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної реабілітації.

Тема 8. Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів.

Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після оперативного лікування.

Тема 9. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів.

Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів. Види та основні механізми пошкоджень капсульно-звязкового апарату колінного суглоба. Характеристика застосування сучасних методів артроскопічного лікування та особливості відновлення рухової функції травмованої нижньої кінцівки.

Тема 10. Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів.

Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності.

Тема 11. Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів.

Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності.

Тема 12. Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів.

Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної реабілітації.

Тема 13. Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів.

Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після застосування сучасних методів остеосинтезу.

Тема 14. Фізична терапія при переломах хребта у спортсменів.

Фізична терапія при переломах хребта у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після застосування сучасних методів лікування.

Тема 15. Сучасні методи відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності у спортсменів різних видів спорту

Сучасні методи відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності у спортсменів різних видів спорту

Тема 16. Сучасні методи відновлення фізичних якостей у спортсменів різних видів спорту.

Сучасні методи відновлення фізичних якостей у спортсменів різних видів спорту.

Тема 17. Сучасні методи відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів різних видів спорту.

Сучасні методи відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів різних видів спорту.

Тема 18. Застосування сучасних фітнес-технологій у фізичній реабілітації спортсменів різних видів спорту для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.

Застосування сучасних фітнес-технологій у фізичній реабілітації спортсменів різних видів спорту для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.

Тема 19. Застосування кінезіотейпування у спортсменів.

Застосування кінезіотейпування у спортсменів. Види тейпів. Особливості використання при різноманітних травмах опорно-рухового апарату.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
Тема 1. Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.	1. Особливості травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту. Комплексне застосування засобів відновлення у побудові програм фізичної реабілітації при травмах у спорті.	4
Тема 2. Фізична терапія при	2. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів. Особливості пошкоджень	2

пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів.	у різних видах спорту, механізми травмування та особливості побудови програм відновлення рухової функції та фізичної працездатності.	
Тема 3. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів.	3. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів. Особливості пошкоджень у різних видах спорту, механізми травмування та класифікація. Особливості побудови комплексних програм відновлення.	2
Тема 4. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів.	4. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів. Види та механізми травмування суглоба. Особливості побудови комплексних програм фізичної реабілітації.	2
Тема 5. Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба.	5. Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба у різних видах спорту. Особливості побудови комплексних програм фізичної реабілітації після артроскопічни методів лікування.	2
Тема 6. Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів різних видів спорту.	6. Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів різних видів спорту. Основні механізми пошкодження та особливості відновлення після застосування сучасних методів оперативного лікування.	2
Тема 7. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковостопного суглоба та кісток стопи у спортсменів.	7. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковостопного суглоба та кісток стопи у спортсменів різних видів спорту. Особливості побудови програм фізичної реабілітації після сучасних методів остеосинтезу.	2
Тема 8. Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів.	8. Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів. Основні механізми пошкодження в залежності від виду спорту. Особливості відновлення після малоінвазивних хірургічних методів відновлення.	2

Тема 9. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів.	9. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів різних видів спорту. Найпоширеніші види травм капсульно-звязкового апарату колінного суглоба. Особливості відновлення рухової функції травмованої нижньої кінцівки після артроскопічного лікування.	2
Тема 10. Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів.	10. Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності в залежності від виду спорту.	2
Тема 11. Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів.	11. Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів. Основні види розриву менісків. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності в залежності від виду спорту.	2
Тема 12. Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів.	12. Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів. Основні механізми травмування в залежності від спортивної спеціалізації. Особливості побудови комплексних програм фізичної реабілітації.	2
Тема 13. Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів.	13. Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту, їх класифікація. Особливості відновлення рухової функції після застосування сучасних методів хірургічного лікування.	2
Тема 14. Фізична терапія при переломах хребта у спортсменів.	14. Фізична терапія при переломах хребта у спортсменів в залежності від локалізації. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення побудови комплексних програм фізичної реабілітації.	2

Тема 15. Сучасні методи відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності у спортсменів різних видів спорту	15.Застосування сучасних методів відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності у спортсменів в залежності від виду спорту.	2
Тема 16. Сучасні методи відновлення фізичних якостей у спортсменів різних видів спорту.	16.Застосування сучасних методів відновлення фізичних якостей у спортсменів в залежності від виду спорту.	2
Тема 17. Сучасні методи відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів різних видів спорту.	17.Застосування сучасних методів відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів в залежності від виду спорту.	2
Тема 18. Застосування сучасних фітнес-технологій у фізичній реабілітації спортсменів різних видів спорту для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.	18.Сучасні фітнес-технології у фізичній реабілітації спортсменів різних видів спорту, що застосовуються для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.	2
Тема 19. Застосування	19.Особливості застосування кінезіотейпів у спортсменів при	4

кінезіотейпування у спортсменів.	найбільш поширеных травмах опорно-рухового апарату.	
Усього		42

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
Тема 1. Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.	1. Особливості травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту. Комплексне застосування засобів відновлення у побудові програм фізичної реабілітації при травмах у спорти.	2
Тема 2. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів.	2. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів. Особливості пошкоджень у різних видах спорту, механізми травмування та особливості побудови програм відновлення рухової функції та фізичної працездатності.	2
Тема 3. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів.	3. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів. Особливості пошкоджень у різних видах спорту, механізми травмування та класифікація. Особливості побудови комплексних програм відновлення.	2
Тема 4. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів.	4. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів. Види та механізми травмування суглоба. Особливості побудови комплексних програм фізичної реабілітації.	2
Тема 5. Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба.	5. Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба у різних видах спорту. Особливості побудови комплексних програм фізичної реабілітації після артроскопічні методів лікування.	2
Тема 6. Фізична терапія при	6. Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток	2

діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів.	передпліччя у спортсменів різних видів спорту. Основні механізми пошкодження та особливості відновлення після застосування сучасних методів оперативного лікування.	
Тема 7. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковостопного суглоба та кісток стопи у спортсменів.	7. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковостопного суглоба та кісток стопи у спортсменів різних видів спорту. Особливості побудови програм фізичної реабілітації після сучасних методів остеосинтезу.	2
Тема 8. Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів.	8. Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів. Основні механізми пошкодження в залежності від виду спорту. Особливості відновлення після малоінвазивних хірургічних методів відновлення.	2
Тема 9. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів.	9. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів різних видів спорту. Найпоширеніші види травм капсульно-звязкового апарату колінного суглоба. Особливості відновлення рухової функції травмованої нижньої кінцівки після артроскопічного лікування.	2
Тема 10. Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів.	10.Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності в залежності від виду спорту.	2
Тема 11. Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів.	11.Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів. Основні види розриву менісків. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності в залежності від виду спорту.	2
Тема 12. Фізична терапія при	12.Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів. Основні механізми травмування в	2

пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів.	залежності від спортивної спеціалізації. Особливості побудови комплексних програм фізичної реабілітації.	
Тема 13. Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів.	13. Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту, їх класифікація. Особливості відновлення рухової функції після застосування сучасних методів хірургічного лікування.	2
Тема 14. Фізична терапія при переломах хребта у спортсменів.	14. Фізична терапія при переломах хребта у спортсменів в залежності від локалізації. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення побудови комплексних програм фізичної реабілітації.	4
Тема 15. Сучасні методи відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності у спортсменів різних видів спорту	15. Застосування сучасних методів відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності у спортсменів в залежності від виду спорту.	4
Тема 16. Сучасні методи відновлення фізичних якостей у спортсменів різних видів спорту.	16. Застосування сучасних методів відновлення фізичних якостей у спортсменів в залежності від виду спорту.	4
Тема 17. Сучасні методи відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів різних видів	17. Застосування сучасних методів відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів в залежності від виду спорту.	4

спорту.		
Тема 18. Застосування сучасних фітнес-технологій у фізичній реабілітації спортсменів різних видів спорту для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.	18.Сучасні фітнес-технології у фізичній реабілітації спортсменів різних видів спорту, що застосовуються для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.	4
Тема 19. Застосування кінезіотейпування у спортсменів.	19.Особливості застосування кінезіотейпів у спортсменів при найбільш поширених травмах опорно-рухового апарату.	2
	Усього	48

Очікувані результати навчання з дисципліни: отримання теоретичних знань щодо клінічних ознак, етіології та патогенезу при різних травматичних ушкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату; застосування фізіотерапевтичних засобів, формування навичок щодо безпечної та ефективного використання обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжних технічних засобів фізичної терапії для пересування та самообслуговування при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату, трактування отриманої інформації, демонструючи доказове прийняття рішень завдяки:

знанням: класифікації доменів Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) та їх роль у фізичній терапії та ерготерапії; основних рухових та функціональних порушень систем при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату; найважливіших етіологічних і патогенетичних факторів формування патологічних процесів в організмі людини при патології ОРА; схем дослідження пацієнтів за системою МКФ та їх взаємозв'язків; методичних основ фізичного обстеження пацієнта; медичних греко-латинських термінів у визначенні основних проявів захворювань і використанні в професійній лексиці;

умінням: спілкуватися з пацієнтами та співробітниками мультидисциплінарної команди; трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування,

обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП); демонструвати уміння здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму; безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжних технічних засобів реабілітації для пересування та самообслуговування; демонструвати уміння здійснювати заходи ерготерапії задля ліквідації, або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Особливості травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту. Комплексне застосування засобів відновлення у побудові програм фізичної реабілітації при травмах у спорті.	Реферат, доповіді та презентації на задану тему та їх обговорення.	7
2. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів. Особливості пошкоджень у різних видах спорту, механізми травмування та особливості побудови програм відновлення рухової функції та фізичної працездатності.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
3. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у	Реферат, доповіді та презентації на задану тему та їх	5

	спортсменів. Особливості пошкоджень у різних видах спорту, механізми травмування та класифікація. Особливості побудови комплексних програм відновлення.	обговорення.	
4.	Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів. Види та механізми травмування суглоба. Особливості побудови комплексних програм фізичної реабілітації.	Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	5
5.	Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба у різних видах спорту. Особливості побудови комплексних програм фізичної реабілітації після артроскопічни методів лікування.	Реферат, доповіді та презентації на задану тему та їх обговорення.	5
6.	Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів різних видів спорту. Основні механізми пошкодження та особливості відновлення після застосування сучасних методів оперативного лікування.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
7.	Фізична терапія при пошкодженнях гомілковостопного суглоба та кісток стопи у спортсменів різних видів спорту. Особливості побудови програм фізичної реабілітації після сучасних методів остеосинтезу.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
8.	Фізична терапія при пошкодженні ахілова сухожилля у спортсменів. Основні механізми пошкодження в залежності від виду спорту. Особливості відновлення після малоінвазивних хірургічних	Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	5

	методів відновлення.		
9.	Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів різних видів спорту. Найпоширеніші види травм капсульно-звязкового апарату колінного суглоба. Особливості відновлення рухової функції травмованої нижньої кінцівки після артроскопічного лікування.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
10.	Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності в залежності від виду спорту.	Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	5
11.	Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів. Основні види розриву менісків. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності в залежності від виду спорту.	Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	5
12.	Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів. Основні механізми травмування в залежності від спортивної спеціалізації. Особливості побудови комплексних програм фізичної реабілітації.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
13.	Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту, їх класифікація. Особливості відновлення рухової функції після застосування сучасних методів хірургічного лікування.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5

14. Фізична терапія при переломах хребта у спортсменів в залежності від локалізації. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення побудови комплексних програм фізичної реабілітації.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
15. Застосування сучасних методів відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності у спортсменів в залежності від виду спорту.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
16. Застосування сучасних методів відновлення фізичних якостей у спортсменів в залежності від виду спорту.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
17. Застосування сучасних методів відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів в залежності від виду спорту.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
18. Сучасні фітнес-технології у фізичній реабілітації спортсменів різних видів спорту, що застосовуються для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	5
19. Особливості застосування кінезіотейпів у спортсменів при найбільш поширеных травмах опорно-рухового апарату.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	8
Всього балів:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони

можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Критерії оцінювання:

1. За участь у лекційному занятті студент отримує 1 бал.
2. Усна відповідь на питання практичного заняття оцінюється у 5 балів: 5 балів – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. 4 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей. 3 бали – студент засвоїв матеріал на репродуктивному рівні (переказування), приймає активну участь у роботі, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок. 2 бали – студент, який невпевнено переказує матеріал, під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок. 1 бал – студент, який не приймає участь в обговоренні питань на занятті. 0 балів – студент відсутній на занятті.
3. Виконання самостійної роботи, що підготував студент оцінюється у 5 балів: 5 балів отримує студент, який повністю розкрив тему самостійної роботи, використовував основну і додаткову літературу. Проявив самостійність і творчий підхід. Матеріал подано логічно і своєчасно. 4 бали отримує студент, який розкрив тему самостійної роботи за всіма пунктами плану, використав більшість рекомендованої літератури. Матеріал подано логічно, можливо не своєчасно. 3 бали одержує студент, який тему самостійної роботи розкрив не повністю (висвітлено не всі пункти плану, матеріал подано стисло). Використано недостатню кількість літературних джерел. Матеріал побудовано не логічно. 2 бали одержує студент, який розкрив незначну частину матеріалу (декілька пунктів плану), використав недостатню кількість літературних джерел. Відсутня логіка подачі матеріалу, а також порушена цілісність системи знань. Матеріал подано не своєчасно. 1 бал – студент роботу написав формально, стисло, не своєчасно. 0 балів – студент повідомлення не підготував.
4. Реферати чи ессе студентів оцінюються у 5 балів. 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Реферат чи ессе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначені проблеми. 4 бали – тема розкрита, матеріал подано відповідно пунктам плану, використано запропоновані джерела інформації. Інколи спостерігається порушення логіки. Реферат чи ессе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає встановлені нормі. Під час захисту студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – лише простежується спроба підійти до написання реферату чи ессе самостійно і

творчо. Однак план реферату чи ессе не досконалій. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – реферат чи ессе написані нашвидку, фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема розкрита частково. Під час захисту студент операє лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – реферат чи ессе написані фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема не розкрита. Під час захисту студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – реферат чи ессе не написані і не захищені.

5. Комп'ютерна презентація студентів оцінюються у 5 балів: 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Обсяг відповідає нормі (15 – 20 слайдів). Під час презентації студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначені проблеми, володіє майстерністю усної доповіді. 4 бали – простежується творчий підхід при підготовці презентації. Тема повністю розкрита, матеріал подано послідовно. Інколи спостерігається порушення логіки. Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає встановлені нормі. Під час презентації студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Студент не повністю розкрив тему, вивчено недостатню кількість джерел інформації. Під час презентації студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – презентація підготовлена нашвидку, фрагментарно. Відзначений не самостійний підхід до виконання. Тема розкрита частково. Під час презентації студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Операє лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – презентація підготовлена фрагментарно. Тема не розкрита. Під час презентації студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – презентація не підготовлена.

Залікові вимоги:

1. Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.
2. Особливості застосування засобів фізичної терапії та побудови програм відновлення при пошкодженнях опорно-рухового апарату у спортсменів.
3. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів.
4. Специфіка травм в залежності від спортивної спеціалізації, механізми їх виникнення та особливості побудови програм відновлення рухової функції та фізичної працездатності.
5. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм

фізичної терапії.

6. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної терапії.
7. Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після артроскопічних методів лікування.
8. Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після застосування сучасних методів остеосинтезу.
9. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковостопного суглоба та кісток стопи у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної терапії.
10. Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після оперативного лікування.
11. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів. Види та основні механізми пошкоджень капсульно-звязкового апарату колінного суглоба. Характеристика застосування сучасних методів артроскопічного лікування та особливості відновлення рухової функції травмованої нижньої кінцівки.
12. Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності.
13. Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів. Відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності.
14. Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної терапії.
15. Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після застосування сучасних методів остеосинтезу.
16. Фізична терапія при переломах хребта у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після застосування сучасних методів лікування.
17. Сучасні методи відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності у спортсменів різних видів спорту
18. Сучасні методи відновлення фізичних якостей у спортсменів різних видів спорту.
19. Сучасні методи відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів різних видів спорту.
20. Застосування сучасних фітнес-технологій у фізичній терапії спортсменів різних видів спорту для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.
21. Застосування кінезіотейпування у спортсменів. Види тейпів. Особливості

використання при різноманітних травмах опорно-рухового апарату.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Валеев Н.М. Восстановление работоспособности спортсменов после травм опорно-двигательного аппарата : учеб. пособие / Н.М. Валеев. — М. : Физическая культура, 2009.
2. Древинг Е.Ф. Травматология: методика занятий лечебной физкультурой / Е. Древинг – М.: Познавательная книга плюс, 2002. – 224 с.
3. Краснов А.Ф. Травматология. Издание второе, переработанное и дополненное / А. Краснов, В. Аршин, В. Аршин. – Ростов/н/Д: «Феникс», 1998. – 608 с.
4. Левенець В.М. Спортивна травматологія / В. Левенець, Я. Лінько. – К.: Олімп. л-ра, 2008. – 215 с.
5. Марков Л.Н. Физическая реабилитация при травмах опорно-двигательного аппарата у спортсменов: учеб. пособие / Л.Н. Марков. – М.: ТОО «СИМС», 1997. – 118 с.
6. Медицинская реабилитация в спорте : рук. для врачей и студ. / под общ. ред. В.Н. Сокрута, В.Н. Казакова. — Донецк: Каштан, 2011. — 620 с.
7. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: в 2 кн. / В.Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2015. – Кн. 2. – 752 с.

Додаткова література:

1. Арьков В.В. Компенсаторные механизмы нервно-мышечного дисбаланса у спортсменов высокой квалификации / М.Н.Алфимов, Т.Ф.Абрамова, В.В. Арьков, Т.М. Никитина // Биомедицина. – 2011. – № 2. – С. 58-65.
2. Башкиров В.Ф. Комплексная реабилитация спортсменов после травм опорно-двигательного аппарата. / В. Башкиров. – М.: Физкультура и спорт, 1988. – С. 18-20.
3. Белова А.Н. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации / под ред. А. Беловой, О. Щепетовой. – М.: Антидор, 2002. –440 С.
4. Валеев Н.М. Проблема реабилитации спортивной работоспособности футболистов после травматических повреждений / Н. Валеев // Теория и практика футбола. – 2002. – №1(13). – С. 23.
5. Воротников А.А. Новейшие технологии в травматологии и ортопедии / А. Воротников, А. Апагуни. – Ставрополь, 2008. – С. 8-34.
6. Гайслер Г. Принципы травматологии и лечения травм у спортсменов / Г. Гайслер, Г. Вилсон // Спортивная медицина: справочник для врача и тренера. – М.: Терра спорт, 2003. – С. 96-113.
7. Добровольский В. К. Повреждения и заболевания при нерациональных занятиях спортом / В. К. Добровольский. – М. : Физкультура и спорт, 1960. – 182 с.
8. Инагамджанов Т. Реабилитация больных при повреждениях коленного сустава / Т. Инагамджанов // Спорт. травма. – М., 2011. – С. 28-35.

9. Калинкин Л. Профилактика спортивного травматизма / Л. Калинкин, В. Арьков, О. Миленин // Медицина и спорт. – 2005. – №3. – С. 25-27.
10. Калинкин Л. Реабилитация спортивных травм конечностей / Л. Калинкин, В. Арьков, О. Миленин // Медицина и спорт. – 2005. – №4. – С. 27-28.
11. Каптелин А.Ф. Комплексное восстановительное лечение при контрактурах суставов конечностей / А. Каптелин, М. Цыкунов // Вестн. травматологии и ортопедии, 1996. – №2. – С. 68-71.
12. Никаноров А.К. Использование плиометрической тренировки в физической реабилитации спортсменов игровых видов спорта с повреждением капсульно-связочного аппарата коленного сустава / А.К. Никаноров, Мохд Халил Мохд Абдель Кадер, Париш Мохаммад Реза // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – Х.: ХОВНОКУ-ХДАДМ, 2012. – №5. – С. 89-91.

Електронні ресурси:

1. <http://www.who.ch>
2. <http://www.nlm.nih.gov>
3. <http://healthgate.com>,
4. <http://www.kfinder.com>
5. <http://php.silverplatter.com>
6. <http://www.accesspub.com>
7. <http://BioMedNet.com>
8. <http://www.healthweb.org>
9. <http://www.pslgroup.com>
10. <http://www.healthgate.com>
11. <http://www.mdconsult.com>
12. www.rmj.net
13. <http://www.riada.kiev.ua/>
14. <http://imedic.kiev.ua/lechebnyj-massazh>
15. <http://slidan.com/tochechniy/>
16. <http://imedic.kiev.ua/statyi/massazh/85-massazh-dcp>
17. <http://imedic.kiev.ua/statyi/massazh/83-massazh-krivoshee>
18. <http://imedic.kiev.ua/statyi/massazh/80-banochnyj-massazh>
19. <http://vipbook.info/nauka-i-ucheba/medicina/32934-lakunichev-lechebnyj-massazh.html>
20. http://www.fizioterapiya.info/?page_id=318
21. <http://www.gippokrat.by/catalog/bolezni/fizioterapiya/uvch-terapiya.html>